



## საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

### პაპავა ვლადიმერ გიორგის ძე



ვ. პაპავა

პაპავა ვლადიმერ გიორგის ძე (დ. 25. III. 1955, თბილისი), ეკონომისტი. საქართველო. მეცნი. ეროვნ. აკად. აკადემიკოსი (2013; წ.-კორ. 1997). ეკონ. მეცნი. დოქტორი (1989), პროფესორი (1995). საქართველო. სახელმწ. პრემიის ლაურეატი მეცნი. და ტექ. დარგში (სხვებთან ერთად, 2004). დაამთავრა თსუ-ის საინჟ.-ეკონ. ფაკ-ტი ეკონ. კიბერნეტიკის სპეციალობით (1977). მუშაობდა საქართველო. მეცნი. აკად. ეკონ. და სამართლის ინ-ტში უმცროს (1977-79), მთავარ, წამყვან, უფრ. მეცნიერ თანამშრომლად (1982-91), საქართველო. მეცნი. აკად. პ. გუგუშვილის სახ. ეკონომიკის ინ-ტის დირექტორად

(1991-96), სამეცნი. ხელმძღვანელად (1996-2000), მთ. მეცნიერ თანამშრომლად (2008-იდან დღემდე). იყო თსუ-ის პროფესორი (1990-96; 2014-იდან დღემდე), საქართველო. პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის მოადგილე (2000-01), საქართველო. სტრატეგიისა და საერთაშ. ურთიერთობათა კვლევის ფონდის უფრ. მეცნიერი თანამშრომელი (2001-იდან დღემდე), თსუ-ის ეკონ. ფაკ-ტის მაკროეკონომიკის კათედრის გამგე (2003-05), საქართველო. მე-6 მოწვევის პარლამენტის წევრი (2004-08), თსუ-ის რექტორი (2013-16). 2023-იდან არის საქართველო. მეცნი. ეროვნ. აკად. აკადემიკოს-მდივანი; ხელი აქვს მოწერილი საქართველო. კონსტიტუციაზე (1995).

პ. ავტორია 500-ზე მეტი სამეცნი. ნაშრომისა (მ. შ. მონოგრაფიებისა და სახელმძღვანელოების), რ-ებიც ეძღვნება გამოყენებითი ეკონომიკის, ეკონომიკური განვითარების, მაკროეკონომიკის, ეკონომიკის მათ. მოდელირების, პოსტკომუნისტური ეკონომიკის, გეოეკონომიკისა და გეოპოლიტიკის თეორ. და გამოყენებით საკითხებს. მან

დაასაბუთა, რომ სახელმწიფოს ეკონომიკური უნარი არის წარმოების მე-5 ფაქტორი, ხოლო ირიბი გადასახადები - შესაბამისი ფაქტორული შემოსავალი. ქართვ. მეცნიერის ეს შედეგი ასახულია "გამოყენებითი ეკონომიკის" ცნობილ ბრიტანულ სახელმძღვანელოში, რითაც აღიარებულია მისი წვლილი ზოგადად ეკონ. მეცნიერების თეორ. საფუძვლების განვითარებაში; ჩამოაყალიბა ნეკროეკონომიკის თეორია, როგორც პოსტკომუნისტური კაპიტალიზმის პოლიტეკონომიის საფუძველი, ასევე - რეტროეკონომიკის თეორია, ჩრდილოვანი პოლიტეკონომიის საფუძვლები (ნ. ხადურთან ერთად), საბაზრო თანასწორობის დოქტრინა, მილსადენების ჰარმონიზაციის კონცეფცია (მ. თოქმაზიშვილთან ერთად); გამოყო და დაასაბუთა ადამიანის ახ. ტიპების არსებობა ეკონომიკაში - ჰომო ტრანსფორმატიკუსი და ზომბი ეკონომიკუსი (მათგან პირველი პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის პროცესში მყოფი ეკონომიკის, ხოლო მეორე ზომბი ეკონომიკის მთავარი შემოქმედია), შემოიღო ნაწილობრივ პროდუქტიული მატრიცის ცნება, ინფლაციის გაზომვის არატრადიციული მაჩვენებლები და მისი კომპლექსური თარგმნის რეჟიმი (ვ. ჭარაიასთან ერთად); განავითარა ეკონომიკის ზომბირების თეორია (ერთმანეთისაგან გამიჯნა ორთოდოქსული და ჰეტეროდოქსული ზომბი ეკონომიკა); შექმნა გადასახადების გარეშე ეკონომიკის მოდელი, საგადასახადო კორუფციის ინდექსები, სანქციონომიკის თეორიის საფუძვლები; ააგო ლაფერის ეფექტის ამსახველი ახ. მრუდები, ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებლები მკვეთრი ზრდის ეფექტის ბეგავლენის გამორიცხვის გზით; საფუძველი ჩაუყარა ლაფერ-კეინზიანურ სინთეზს (შემდგომში განავითარა ი. ანანიაშვილთან ერთად); შეიმუშავა (ე. ისმაილოვთან ერთად) ცენტრ. კავკასიისა (ცენტრ. კავკასიას ქმნის აზერბაიჯანი, საქართველო და სომხეთი, ხოლო სამხრ. კავკასია აერთიანებს თურქეთის ჩრდ.-აღმ. და ირანის ჩრდ.-დას. რეგიონებს, რ-თაგან პირველი ეთნ. ქართველებით, ხოლო მეორე ეთნ. აზერბაიჯანელებითაა დასახლებული) და ცენტრ. კავკაზიის (ამ რეგიონს ქმნის ცენტრ. აზიის და ცენტრ. კავკასიის ქვეყნები) გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური კონცეფციები. მისი ნაშრომები გამოქვეყნებულია ქართ., ინგლ., რუს., ფრანგ., გერმ., არაბ., აზერბ., ჩინურ, ჩეხურ და უკრაინულ ენებზე.

პ. არის არაერთი უცხ. და საერთაშ. აკადემიის, საზ-ბის და ასოციაციის წევრი, მ. შ. საბუნებისმეტყველო და ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა საერთაშ. CORE აკად. ნამდვილი წევრი (2024). მინიჭებული აქვს საქართვე. და საზღვარგარეთის უნ-ტების მიერ საპატიო დოქტორის წოდება.

მიღებული აქვს ფ. გოგიჩაიშვილის სახ. პრემია (2008) და სხვა ჯილდოები.

თხზ.: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი საქართველოში: მიღწევები და შეცდომები, თბ., 2000; პოსტკომუნისტური კაპიტალიზმის პოლიტიკური ეკონომია და საქართველოს ეკონომიკა, თბ., 2002; ცენტრალური კავკაზია: გეოპოლიტეკონომიური ნარკვევი, თბ., 2009; არატრადიციული ეკონომიკის: მეთოდოლოგია და მეთოდიკა (მე-2 გამოცემა), თბ., 2020; Necroeconomics: The Political Economy of Post-Communist Capitalism, N. Y.,

2005; Economic Reforms in Post-Communist Georgia: Twenty Years After, N. Y., 2012; Becoming European: Challenges for Georgia in the Twrnty-First Century, Bloomington, 2021.

ლიტ.: G r e e r N. P., (ed.), Vladimer Papava, Beau Bassin, 2012; R u s s e l l J., C o h n R., Vladimer Papava, Edinburgh, 2012.

**ლ. აბრამიშვილი**

---